

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 34
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nerăscuțite se returnează. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond

Guvernul actual — la lucru.

Sibiin, 16 Novembre n.

Ministrul-president, contele Tisza István, și-a chemat fișpanii din țera întrégă la sfat.

Între împrejurări normale acésta citare nu ar fi așa bătător la ochi, dat fiind, că pe mulți nu-i cunoște în persoană, nu știe ce fel de vederi vor fi având, și este us vechiu deja, că la schimbarea ministeriilor, comiți supremi se pună la dispoziția ministrului posturile lor.

Chiamarea și invitarea de acum, are un caracter mai serios și mai important. Opoziția gălăgioasă din parlament își face de cap, cu terorismul a înfundat și înglodat întrégă mașinria statului în noroiu.

Curagioși și caraghioși cum sunt kossuthistii, ei nu se vor da legați cu una cu două, lor le trebuie concesuni naționale magiare, ori vrea Coróna ori nu vrea, și dacă nu li-se dau, pumnalul puternic al obstrucțiunii îl țin ascuțit gata, ca să-l înfigă în inima țerei, în inima statului, în inima celor de la cârmă, cari chiar de ar fi și ei tot atât de orbiți de șovinism, nu le pot și nu le dă mâna să provoce complicațiuni ale caror rezultate nimenea nu le pôte prevedé.

Suntem spre sfârșitul anului, țera se guvernă cu „*ex lex*” și legea contingentului recruți nu e votată.

Soldații cari și-au împhinat anul al treilea de serviciu, stau măhniți și cătrâniți în casarme, asentarea nu e făcută și numai după o ședință furtunată de o zi și de o nopțe abia a putut străbate ministrul-president cu propunerea sa, ca să se pună la ordinea zilei proiectul pentru contingentul armatei.

Ei, dar' kossuthistilor nu le place totă treba, și obstrucția, de-și nu declarată în mod oficial de conferența partidului independist, de fapt se continuă cu armele cele mai urite și detestabile, ca să împedecă revenirea la stări normale.

Între astfelu de împrejurări dór' remediul cel mai bun ar fi „*biciul*” cel cu multe plesne, ca să scóta pe farisei și pe cărturari din templu, și încă un biciu care să i usture pe cei ce au luat numele Domnului în deșert, pe cei ce și bat joc de țera, abuzază în mod criminal de cele mai sfinte drepturi cetățenești.

Unicul remediu este apelul la „*popórele credincioșe*” și scóterea elementului singur alcătuitor de stat din privilegiile de acum, privilegiile date în contul nostru al naționalităților, privilegiu, de cari fac abuz și împing statul în prăpastie.

Calamitățile financiare în starea acésta au să se succedă cu celeritatea fulgerului, și să facă pagube însemnate în viața economică a țerei, chiamarea rezervistilor cu anul nou — în locul recruților, are să producă perturbațiuni în viața socială și economică, de cari se vede că *Zoltánii* nu-și dau sémă.

Intr'un glas cer luarea de la ordinea zilei a proiectelor militare și punerea la ordinea zilei a proiectului de indemnitate, ca să pótă vota amplotaților salare mai grase.

Deci se începe reclamul, rívna după popularitate, ca să credă sërmanii dregători, cu kossuthistii li-ar fi dat plăți împératești, de ar fi voit guvernul, dar' acesta i-a împedecat, ergo dregătorii au cuvânt să trecă toți pe partea kossuthistilor.

Ear' dregătorii sunt un factor însemnat la alegeri, și cumcă alegeri vor fi și trebuie să fie, nu mai încape îndoielă. Iată deci rostul chiamării fișpanilor la Budapesta. N'are guvernul de cât să vrea, și în dieta viitoare pôte avé în locul gălăgioșilor kossuthisti, români, sași, slovaci, ruteni și sërbi destui, cari să înțelégă interesele țerei, deputați, cari să resólve mai conștientios problemele cele grele ale fericirii tuturor cetățenilor.

Contele Tisza va cerca să curețe neghina din holdă, va cerca de sigur, ca să se scape de cei ce l' împedecă azi de a și împlini angajamentele luate, dar' noi suntem de firma convingere,

că până ce în parlament nu vor fi reprezentate toate popórele după numărul lor, după valoarea lor, după prestațiunile ce le fac aceste cătră stat — parlamentul nu va fi adevărata expresiune a voinței țerii.

Zoltánii vor fi mari și tari, popórele nemulțămite, mașinaria statului opăcită și oprită în mersul ei.

Se impune, ca cu o oră mai curând să ne organizăm, se impune să nu ne tot vâerăm ca babele, ci să ne apucăm de lucru, în comune, în municipii, și pe întrégă linia, dacă voim să fim considerați drept factori în viața publică de stat.

După toate semnele, alegătorii în curând vor fi chiamați la urnă, și în locul pasivității, căreia i-a cântat de mult cucul, trebuie să dezvoltăm cea mai energetică activitate, ca să scótem din urna electorală reprezentanți de ai poporului, cari să ne apere interesele acolo unde e locul și de unde li-se aude glasul.

Avem indicii sigure, că Sașii deja pertractează cu guvernul, ca să între în tabăra guvernamentală, la ei nici chiar opoziția nu e dogmă; ci e tactică pe care o schimbă după trebuință și vremuri.

Nu mai la noi mai țin unii la pasivitate ca la o dogmă și cu acésta ne țin departe de la afacerile publice, ear' alții își fac mendrele după bunul lor plac.

Chiar și intrarea sașilor în partidul guvernamental este un act însemnat pentru noi cei din fundul regiu, și prețul de sigur că noi avem să l' plătim foarte scump.

Decamdată atăta.

Din dietă. Sufulcarea de Joi a obstrucționistilor s'a terminat cu blamagiu complet pentru ei. Până la 2^{1/2} după miezul nopții a durat memorabila ședință de Joi, în care ministrul-president Tisza a învins cu propunerea privitoare la fixarea ordinea de zi pentru ședința de Vineri. Dovadă, că dacă partidul guvernului ține să și împlinescă în mod cinstit misiunea, pôte să reducă la imposibilitate

sfortările obstrucționiste. A fost bătătoriu la ochi, că contele *Héderváry*, antecesorul lui Tisza în fotelul ministru-presidential, a stat până la închiderea ședinței și a votat și el în rënd cu ceilalți deputați guvernamentali ca și-cum ar fi voit prin acésta să dea partidului nițică lecție de împlinire a datorinței întru spriginirea guvernului. (Pe el îl lăsase în baltă onorabilul partid tocmai în momentele de cea mai destrăbălată obstrucție).

La ora 2 după miezul nopții a fost pusă la vot propunerea ministrului-president, care a fost primită cu imensă majoritate. Partidul liberal, ca electrizat de acest prim succes, a erupt în generale aclamațiuni la adresa ministrului-president, și întré aclamațiuni a părăsit apoi sala de ședințe; ear obstrucționistii, tăcuți, enervați de marea derută.

În acésta dispozițiune s'a început apoi, în ședința de Vineri *discuția asupra proiectului despre contingentul de recruți*, care s'a continuat în ședința de Sâmbăta și se continuă și în cea de azi.

Partidul lui Bánffy. Cum anunțaserăm în numărul anterior, baronul Bánffy voește să între în politică activă, formându-și un partid al seu, opozițional pe baza transacției de la 1867, deci capabil eventual și de a forma guvern. În acest scop s'a adresat cătră cetățenii clujeni cu un manifest-program, în care fixeză drept scop ultim al partidului *crearea statului național-magiar unitar și de o singură limbă*.

Realizarea acestui scop final fostul ministru-president o contemplă prin: lărgirea dreptului electoral și arondarea nouă a cercurilor electorale din punct de vedere special magiar; statificarea administrației și instrucției; teritoriu vamal independent (pe baza transacției?); în armată limba magiară la comandă, la serviciu, în judicatură și corespondență, stindard și insignii magiare, școle militare magiare, jurământ pe constituția magiară.

Față cu naționalitățile programul bánffyian e — generos; le concede să și cultive limba și cultura lor proprie, sub condiție însă, ca spiritul magiar să domineze în fie-care școlă și limba magiară să se propună în așa măsură, ca elevii să și-o însușescă perfect, în scriere și vorbire.

FOIȘÓRĂ

Din vremea gónelor.

De N. Regmann.

Ispitind filele „spriginitoare de trecutul credinței mântuitoare”, ne vom convinge, că prin vécuri de sângerose lacrimi și de grea obidă a avut să trecă biserica blândului Nazarinean, că multe și mari au fost greutățile cu cari a avut să lupte. Deja la ivirea credinței au început Saducei, acei tăgăduitori de învierea morților, a sémăna ură printré limbi, și a gonit pe credincioșii mântuirii, numai că prevedeau în creștini învingătorii fariseilor, vrășmașii lor de principii. Pașit'au în urma lor sofistii și vracii păgâni, cari vedând întunerecul, știința lor rânită prin razele divine, cărtiau amar în contra creștinilor lăpud „flacăra gónei” aștită de Saducei. Prinđend însă cuvântul lui Iisus rădăcini și în inimile Romanilor, vrășmași de mórte s'au născut creștinilor în capetele încoronate. Ingrozitori au fost acestia, pentru adicții Mântuitorului. E de nedescris furia gónelor ridicate de domnitorii acestia, turbarea înveninată a păgânilor

împotriva credincioșilor, și cât de crude au fost muncile ce martiri au suferit. Îndeplinitu-s'a glasul că „va veni vremea, că tot cel ce vé va ucide pe voi i-se va păre că aduce jertfă lui Dzeu”, într'atât se întăritară nelegiuinții asupra cucernicilor. Și cu toate acestea biserica Domnului prospera, dobândind din ce în ce teren mai larg. „Căci e un adevăr mai pe sus de ori ce îndoiaia, că dispozițiunile tiranice favorizează mai mult lăptrea, de cât împedecarea unei mișcări religioșe. Commenta delet dies, atacurile volnice ale tiranilor nu pot resista timpului”, glăsuete savantul istoric bisericesc, Hase.¹⁾ Noi însă zicem cu sfinții părinți, că „harul lui Dzeu s'a luptat pentru noi”, și că „din sângele martirilor răsăriau mii de creștini”.²⁾

Unul dintré cei mai aprigi prigonitori ai bisericii Domnului a fost și Deciu (an. 251). Sub el s'a deslanțuit din nou furtuna gónei și mulți creștini evlavioși își perdeau trupul pentru mântuirea sufletului, dobândind cunună nevastăjă, — vecinică. „Cu lovituri de bătă îi bătură, cu trestii ascuțite impunseră fața lor, cu pietri și pe róte îi ucisera. Sdrobit'au

¹⁾ Dr. Karl Hase: Kirchengeschichte I v. p. 131.

²⁾ Eusebiu din Cesarea: Istoria bisericescă.

dinții Apoloniei, acea admirabilă fecióră, prin violența loviturilor, aprins'au un foc afară de cetate și o amenințară că în foc o vor arunca de nu va huli cu ei împreună. Ea însă, bine statornică, a vrut, ca mai bine să fie arsă de cât să hulăscă. E de ajuns a vé spune în general, că persoane de totă vârsta și condițiuni, bărbați și femei, copii și bătrâni, fete și feciori, soldați și particulari au fost sfășiați, arși de viu.³⁾ — Se îngroziră creștinii, ba chiar și păgânii de atâtea sângiuiri și de multimea chinurilor cumplite, și ca să nu cadă în mâinile acestui cumplit ucigător își vindeau averile, după rostul sfinte scripturi, le împărțiau sëracilor, ear' ei se retrăgeau prin păduri, ascunđisuri și peșteri.

În zilele acestea de grea ispită trăiau în Efes 7 tineri²⁾ (a căror pomenire o prăsuim în 22 Octobrie), cari mult puteau prin graul lor plin de duh sfânt și dragoste dumnezească. Vestea lor străbătu departe, până și la urechile lui Decie-impérat.

Acesta prinđend știre de ei, de tária credinței, ce le era ca o luminată pavăză, dă ordin să i prindă și să i aducă întru închis-

³⁾ Eusebiu I. c. p. 250.

²⁾ Janovlii, Antonin, Martinian, Constantin, Macsimilian, Dionisie și Ezacustodin.

narea idolilor. Cunoscând coconii porunca cea păgânescă și fără de socotela lui Dumnezeu: să jertfescă celor spurcate, cu posturi și rugăciuni s'au retras într-o peșteră. Neafându-i în cetate iscođele domnitorului, s'a pornit o gónă prin păduri și peșteri, ca nici un creștin viu să nu mai rămână în aceste cuprinsuri.

Coconii simțind apropierea vrășmașului, cu lacrimi fierbinți stropind pământul se rugau lui Dzeu, ca să i primescă în împărăția sa înainte de a căde în mâinile cumplitelui păgân. Și Dzeu în nemărginita sa bunătate și-a înduplecat urechia sa spre smerita lor rugă. Când iscođele împératești deteră peste peșteră, îi aflară pe toți 7 adormiți întru Domnul, ceea ce mult i-a înspăimântat și superați s'au întors la Deciu.

Impératul prinđend astfel de știre din limba supușilor, s'a turburat în inima sa și răcnea ca o fiară sălbatică. În urmă dete ordin, ca să astupe cu zid peștera și să mărăscă góna.

Acésta gónă durând fórte mult, ea fu urmată de o respiriță, prin care cei cari prigoneau creștinii cu atâtea furie, se aruncară în contra lor înșiși,¹⁾ și aici îndeplinindu-se

¹⁾ Eusebiu I. c. pag. 200.

Cum rezultă, programul partidului în spe încetă în șovinism toate programele politice câte au cercat până acum să se valideze în politica țerei noastre.

Museul nostru etnografic.

(Fine).

Pentru-ca această artă națională cu caracterul ei deosebit să se mențină, trebuie să i-se asigure neschimbarea felului ei: să se păstreze simplitatea, chiar naivitatea, cari cu greu se vor redobândi atunci când urma lor se sterge cu deservire.

Respectarea tradiției este mai cu seamă ușoară în privința industriilor casnice, ale căror produse sunt strâns legate de clima, de obiceiurile și datinile poporului, puțin schimbătoare și el prin firea lui. Dacă produsele casnice au fost în ultimele decenii în parte înlocuite prin altele străine, tradiția lor însă a rămas destul de vie pentru a fi ușor înproșpătată prin măsuri inteligente aplicate.

Ne apărăm însă că și în această privință nu trebuie, ca, orbiți printr'un nemăsurat orgoliu național, să respingem tot ce este nou, despropunând fără deosebire formele vechi și dispărute.

Ori-ce reinproșpătare sau cultivare a tradiției să fie bine motivată fără a fi exagerată. După cum de pildă nimeni nu ar pretinde, că pentru păstrarea spiritului vechi limbii românești ar trebui să reluăm și scrierea cu slovele chirilice; tot astfel pentru a se păstra viu cuitul artei populare, nu este absolut necesar, ca toate producțiile să rămână împetrite în formele tradiționale. Haina poate să se modifice după cerințele nouă, când aceasta se impune; ceea-ce trebuie însă păstrat neatins și cu dinadinsul cultivat este simțul artistic propriu genului poporului nostru. Acest sentiment artistic îl învederează rarele dar' frumoșele rămășițe ale artei strămoșilor nostri.

Aceeași subtilă pricepere și același bun gust se mai găsește și la populația actuală, mai ales la aceea din regiunea munților mai ferită de nefastele influențe străine. Cu părere de rău trebuie să constatăm, că în genere însă gustul marelui public este astăzi desorientat, cu totul zăpăcit în urma atâtor amestecuri de stiluri și neconținută fluctuație a modele.

Ca o primă datorință ni-se impune deci, ca înainte de ori-ce altă încercare de redeschidere și dezvoltare a artei populare să restabilim vechiul ei domeniu, asigurându-i considerațiunea de care pe drept se bucura odinioară.

După ce vom fi adunat elementele aزی răslețe ale artei pământene și după ce ne vom fi familiarizat cu spiritul manifestărilor ei, atunci numai vom pute încerca să-i dăm o nouă și mai largă desfășurare. Plecând de la motive binecunoscute și de la modele și tehnice bine studiate, adică percurgând calea cea bătorită în decursul vécurilor trecute, atunci numai se vor naște aplicațiuni și creațiuni nouă, cari vor rămâne însă conforme spiritului nostru.

Astfel numai, plecând de la cunoșterea perfectă a artei vechi se va găsi soluțiunea cea adevărată, care se ne deie posibilitatea, ca cu timpul să avem o nouă artă românească în întregul înțeles al cuvântului.

Inovațiunile pripite și nu destul chibzuite, de a varia isvódele artei vechi și a-i întinde astfel domeniul, nu au alt efect de cât de a hula și mai mult gustul publicului și de a discredita chiar mișcarea de redeschidere. Proba ni-o dá școla de ceramică din Tîrgu-Jiu, ale cărei produse se pot vedea în Esposiția Societății de Științe.

Da'ă ne permitem a atrage atențiunea conducătorilor acestei școle asupra greșitei direcțiuni ce ni-se pare că au luat, o facem conduși numai de dorința de a pute spune în viitor numai bine despre această întreprindere, care prin munca neobosită și frumoșele ei încercări merită lauda și stima tuturor.

Dar' și aci avem de înregistrat prea marea predominare a formelor străine, cari sunt nedebacu reproducute, și prea puțină atențiune pentru modelele românești.

Tendința de a se transporta pe vase ornamentale de pe ouă, fâșeturi sau chiar hrîsove, este foarte laudabilă și ne indică nesfîrșitele variațiuni ce ni-se rezervă pe această temă.

Pentru a crea ceva nou trebuie încă mai multă pricepere și mai presus de toate o mai înimă familiarisare cu ceea-ce numim simțul artistic propriu poporului român. Modelele espuse sunt sau prea încărcate și deci contuze și obositoare, sau supăratore la vedere din cauza nechibzuiteor combinațiuni de colori, a alăturării de tonuri cari nu se împacă și pe cari de altminteri nici nu le întâlnim în vre-un motiv vechiu.

Caracteristica artei populare este tocmai cumpătarea liniilor, armonia tonurilor cari îi dau acea simplitate și seninătate impunătoare, care dese-ori o apropie de cele mai frumoșele exemple ale artei clasice.

Asemenea fundamentale calități trebuie cu sfințenie păstrate. De aceste principii să se conducă tinerii elevi ai școlilor de arte și meserii.

(Din „Voința Națională“).

A. T. S.

NOUTĂȚI

I. P. S. Sa Metropolitul la Poplaca. Înaltpreasfințitul nostru metropolit *Ioan Metianu*, însoțit de suita-i obicinuită a vizitat Dumineca trecută comuna Poplaca din apropierea Sibiului, plecând de aici cu trăsura Duminecă dimineața la orele 8. La apropierea de comună a fost întâmpinat de mai mulți călăreți și condus la casele parochului-primar *Coman Baca*, de unde imediat a fost condus de preoțiimea liturgistore la sf. biserică, unde a celebrat sfta liturgie, în cursul căreia a fost chirotonit preot diaconul *Avram Giurgiu*, ales capelan în Bulzești (tractul Zarand).

După fiuirea liturgiei I. P. S. Sa a ținut poporului o foarte nimerită pastorală. Mânecând de la modul de trai al poplăcenilor, de la ocupațiunile lor, de la lipsa de pământ și preste tot de la împrejurările lor locale binecunoscute, le-a arătat, cum numai școla, și biserica îi pôte conduce la progres și prin aceasta la binele de aici și fericirea de dincolo; ear' fără de învățătură vor continua și pe viitoriu a se ocupa mulți din ei cu cele modeste și nerentabile meserii, cari impilesc de mici pe copiii, ce le practică, pe când alții cu școlă mai multă știu și pot să se avente la astfel de meserii, la cari nu se recere nici muncă atât de obositoare, și se plătesc mai bine.

Biserica nu putea cuprinde pe toți câți ar fi dorit să asculte glasul arhipăstoriului lor. Câți au fost în biserică au ascultat cu evlaviosă liniște și încredare tot cuvântul și la urmă, adânc impresionati, nu s'au putut reține și au erupt în aclamațiuni puternice, mulțămind pentru părințeleștile povești cari au fost cu atât mai binevenite, cu cât comuna Poplaca, doritoare a rivalisa cu comunele din vecinătate tocmai se pregătește a-și ridica nou edificiu școlar, pe care unii ar voi să-l împiedece, care se pôte încăpea pe numeroșii elevi, cari se ridică la aproape 700.

După serviciul divin I. P. S. Sa a făcut visite fruntașilor din comună, după cari s'a servit prânz comun la parochul I. Coman Baca. Au participat toți cărturarii din loc și din unele comune vecine. În decursul mesei s'au ridicat toastele pentru I. P. S. Sa metropolitul, pentru P. C. Sa dl vicariu Dr. Pușcariu, pentru protopopul tractual Ioan Papiu, pentru directorul seminarial Dr. Roșca, etc.

După prânz I. P. S. Sa s'a rentors la Sibiu.

Intru pomenirea lui Zaharie Boiu.

Din o corespondență elogioasă asupra repositului protopresbiter și asesor consistorial Zaharie Boiu, dte 30 Octobrie v. aflăm, că poporul nostru din Biertan încă a făcut frumoșe manifestațiuni de pietate față cu memoria repositului în Domnul. Duminecă, la finea sfinței liturgii parochul Vasilie Isailă a făcut credincioșilor cunoscută trecerea din viață a bine-meritatului slugitoriu în via Domnului, apreciind în frumoșe cuvinte activitatea repositului, la ce credincioșii au răspuns cu „vecinica lui pomenire“.

În legătură cu acestea amintim, că în Sighișoara, locul natal al repositului Z. Boiu, încă s'au făcut frumoșe manifestațiuni de pietate; parochul I. Muntean a ținut Duminecă după sf. liturgie un frumos panegiric, ear' comitetul parochial a dispus, ca în ziua înmormântării să se tragă clopotele. Tot în Sighișoara, cu ocaziunea întruniri conferenței preoțești s'a oficiat Joi parastas, ear' familia protopresbiterului Dumitru Moldovan (cumnat cu Z. Boiu) a dat pomana.

Sfințirea școlei nouă din Seliște. Comitetul parochial al bisericii gr.-or. române și corpul învățătoresc al școlei primare gr.-or.

române din Seliște invită la festivitatea școlară din prilejul sfințirii noului edificiu școlar. Festivitățile se vor ține Sâmbătă în 8/21 Noembrie 1903, cu următorul program:

I. *Vineri*, în 7/20 Noembrie 1903. La 3 ore p. m.; Litie în biserica „Mare“ (pomenirea tuturor donatorilor școlei). II. *Sâmbătă*, în 8/21 Noembrie 1903: La 6—8 ore a. m.: Serviciu divin (Utrenie și Liturgie). La 10 ore a. m.: Preceșiune din biserica „Mare“ în curtea școlei, sfințirea apei și predică ocașională. La 1/2 12 ore a. m.: Festivitate școlară în sala festivă a edificiului școlar, după următorul program: a) Deschiderea festivității prin presidentul comitetului parochial Dr. Nicolae Comșa. b) Imn ocașional, cântat de corul elevilor. c) Discurs festiv, rostit de directorul școlar Dumitru Lăpădat. d) Cantata, (text de A. Bărsanu) compusă pentru cor mixt, solo de tenor și acompaniament de pian de George Dima, cântată de corul „Reuniunii române de cântări din Seliște“. e) Discurs de încheiere, rostit de protopresbiterul Dr. Ioan Stroiă. La 2 ore p. m.: *banchet*.

La 8 ore s'era: *Concertul* „Reuniunii române de cântări din Seliște“ în sala festivă a școlei.

Programul:

I. I. Vidu: „Răsunset de la Crișana“, cor mixt cu bariton solo.

II. G. Dima: Două cântece pentru cor mixt (a capella): a) „Trăiesc în suterință“ b) „Două inimă“.

III. I. Murășan: „Brumărelul“, baladă pentru cor mixt cu soli și cu acompaniament de pian.

IV. I. St. Paulian: „Dorul Româncei“, cor mixt.

V. H. Kirchner: „Când înflor trandafirii 'n codru“, baladă pentru cor mixt cu solo de sopran și cu acompaniament de pian.

VI. T. Popovici: Două cântece populare pentru cor mixt (a capella): a) „Foițe verde pup de crin“. b) „Hățegana“.

VII. G. Dima: „Hora“, piesă pentru cor mixt, cu acompaniament de pian. — După concert: dans.

(Notă. 1. Intrarea în sala festivă la festivitatea școlară se va face cu bilete numerotate.

2. Pentru participarea la banchet au a se face prenotări la directorul școlar D. Lăpădat până inclusivă Joi, în 6/19 Noembrie.

3. Venitul Concertului e destinat fondului cultural al bisericii.

Prețurile de intrare sunt: Loc I 2 cor., loc II 1 cor., loc de stat 60 fileri de persoană. Loge pentru 4 persoane 4 cor.)

Hymen. Nicolae Cirlea și Elisaveta Sima anunță cununia lor, care se va celebra în 9/22 Noembrie la 12 ore în biserica gr. or. din Gîrbova-de-sus.

— **Titu Non Babeș**, fiul dlui Vincențiu Babeș, își serbează mîne cununia religioasă cu doșora Valeria Köös, în capela gr.-or. română din Budapesta.

— **Veturia Bontescu și Dr. Ioan Papp**, avocat, căsătoriți. — Brad, Octobrie 1903.

Achitat. Parochul nostru *George Arone* din Panc-Seliște fusese condamnat la un an închisorie pentru-ca în niște afaceri urbariale, respective de regulare a hotarului, a apărut cu tactul și înțelepciunea cuvenită interesele poporului său. Poporul, în asemenea casuri foarte susceptibil, a făcut escese, pentru cari a fost tras la răspundere parochul nevinovat. Sentința tribunalului a fost apelată, ear' tabla din Cluj — mulțamiia energice și înțelepții apărări a avocatului *Dr. Stefan Morariu*, a nimicit sentința tribunalului.

profeția sfinței scripturi: „Că iată păcătoșii au încoardat arcul, gătit'au săgeți în tolbă, ca să săgeteze întru întunerec pe cei drepti la inimă. Sabia lor a intrat în inima lor și arcul lor s'a zdrobit. Periu'a pomenirea lor cu sunet“. Căci cel-ce edase edictul de gonă, adică Deciu, fii ucis cu copii cu tot, înainte de a fi implinit al doilea an al domniei sale.¹⁾ Venit'au alții în locul lui, „răi în inimă și păgâni cu sufletul“, prigonitori și ei pe cei cucernici. Dar' „renăscutu-s'au popórele să laude pe Domnul, căci el a privit din sfânta sa înălțime, Iehova din ceru s'a uitat pe pământ, ca se auă nașpinul cel încătușat, ca să scape pe cei hotărâți la morțe și să părădă pe cei ucigători.“²⁾ Macsențiu, cel din urmă prigonitor al creștinilor, se încacă cu soldați cu tot în fundul unui riu, ce voia să 'l trecă pe o punte de lemn, ca astfel să se pôte zice cu drept cuvânt:

„A căduț în grópa care a săpat'o. În-tórce-se va durerea la capul lui, spre creștetul lui nedreptatea lui se va cobori.“

Biserica începú acum să se bucure de vécuri mai bune. Lumina credinței începú

să lumineze toate popórele, împérați încetară în cuget și în faptă de a mai prigoni, făcându-se ei înșiși creștini și biserica începú a străluci în lume ca niște soare.³⁾ Demonul, vrășmașul adevărului și al mântuirii însă nici acum nu se îngădui. Ne mai putând ataca biserica miștelului lui Dzeu prin furia gónelor, își schimbă rostul de a pierde, recurse la vicieșug și minciună, ca astfel să o dărime. Se încucă întré cei mici de inimi și mari de patimi și sémână sémântă rea în inimile lor, și astfel se născură eresurile. Ba că Iesus Christos nu e fiul lui Dzeu, că nu e de o ființă cu Tatăl, că e numai om; ba că e numai Dzeu, ba că nu a înviat din morți, că nu este învierea morților. Acosta din urmă prinse rădăcini mai adânci pe vremea împératului Teodosie cel tiner. Și se răspândise această credință greșită „de suflete pierdătoare, în cât chiar și mulți dintre episcopi se închinau ei. Domnitorul, bărbat cu frica lui Dzeu — era nedumerit — nu știa ce se credă, și s'a mahnit greu în sufletul seu. Chibzuia zi și nópte, cum să aște „lumina adevărului“, ca neprihănit să rămână sufletul, să nu cada pradă diavolului. Des-

brăcatu-s'a de toate podóbele împératești și s'a retras în cel mai ascuns unghiu al chilie sale, și aici umilit, cu inimă înfrântă și smerită așternându-se pământului a petrecut în posturi și rugăciuni. Se ruga lui Dzeu, ca să se îndure spre norodul seu, și să 'l scóță din „marea rătăcirii“ să-i arete calea spre credința cea adevărată. Și Dzeu din înălțimile cerești a ascultat ruga ferbinte a evlaviosului împérat, surpând zidurile necredinței, astupând gurile cele fără Dzeu ale ereticilor, prin următoarea minune:

Un efsan cu mari cuprinsuri de pământ chibzuind să zidescă un staul, a trimis lucrători la țarina sa, ca să scóță piatra de lipsă. Dzeu însă prin puterea sa de grijă i-a condus într'acolo unde se afla peștera cu cei 7 coconi adormiți din zilele lui Deciu.

Coborînd ei din ce în ce mai adînc în pământ, deteră de o pétră mare, pe care nu o băgară în sémă că era chiar la ușa peșterii. „Și cele petrecute în timpul lui Deciu cu cei 7 tineri, cu a lui Dzeu orânduire se petrecuseră. Dzeu, care știe toate și cele trecute și cele viitoare, cunoștea eresul, care se va naște pe timpul lui Teodosie cel mic, știa de asemenea rugăciunea ferbinte pe

care acesta i-o va adresa, și ca un părinte bun voia să i-o împlinescă.

De aceea adormise în acea peșteră pe cei 7 tineri, pe vremea lui Deciu. Acum era tocmai timpul, ca cele puse la cale de Atotputernicul să se împlinescă. Eresul despre neînvierea morților se lățise, Teodosiu îl rugase cu lacrimi ferbiți să-i arete adevărata credință; era deci tocmai momentul pentru a se vérfi minunea și a scóte pe creștinii de pe calea rătăcirii. ¹⁾ Acum pétra ce astupa peștera fii résturnată și cei 7 sfinți coconi se deșteptară din somnul cel greu din porunca lui Dzeu, celui Atotputernic. Și vorbiră întré dênzii ca și cum numai eri ar fi fost adormit, adică graiul lor fii încă tot de acum atâtea sute de ani. De cumva ne vor prinde, să stăm bărbătește, și să nu vindem bunul ném al credinței noastre!²⁾ Ei creșdură că dintr'un somn adânc s'au deșteptat, căci întru nimic nu s'au schimbat, nici hainele lor nu s'au stricat de pământ. (Va urma.)

¹⁾ Eusebiu l. c. p. 211.

²⁾ Psalm 102. v. 19 și 20.

³⁾ Dr. K. Hase l. c. 235.

¹⁾ Ierom. Eftimie Georgescu: Din trecutul creștinismului.

²⁾ Viața sfinților, pag. 92.

